

LARRATZEAN SUA!

(Iru ekitalditan)

Garrantzieneko jardun-lagunak, agertu ala:

- (1) (2) DIREKTORE JAUNA
- (1) (3) PILI, nagusiaren alaba gaztea.
- (1) (3) PATRI, onen lagun gaztea.
- (1) KARLOS (KARLA), PILI'REN ANAI GAZTEA
- (1) (2) BURUNTZA JAUNA, fabrikako kontsejerua
- (1) (2) URDABURU JAUNA, fabrikako kontsejerua
- (1) (2) LEIKOETXE JAUNA, fabrikako nagusia.
- (2) (3) MANUEL, fabrikako langillea
- (2) (2) LEIKOETXE'REN ANDREA
- (2) (2) URDABURU'REN ANDREA
- (2) (2) BURUNTZA'REN ANDREA
- (2) (3) KATALIN, langille Mañuel'en emaztea
- (2) (3) TOMAX, mutikoa
- (2) (3) JEXUX.
- (2) (3) ANABAUTISTA, auzoko emakumea.
- (2) (3) MARITXU, neskatx gazte liraiña.

Lenengo ofizinsta, Bigarren ofizinsta, Kontramaixua eta langille bi. (Bost jardun-laguntzaille oiek lenengo ta bigarren ekitaldian jardun motxak.) (Zenbakiak (1) (2) (3) ze ekitalditan lan egiten duten adierazten du)

Lenengo ta bigarren ekitaldia: Fabrikako direktorearen despatxuan.

Irugarren ekitaldia: Langille Manuel'en etxeko sukaldean.

LENENGO EKITALDIA

Fabrikako landola egoki batean direktoretzako despatxua (*Direktore jaun gaztea lan-maian ari da datoen batzuk orri batzuetan artzen. Tinbrez ots egiten du ta ofizinsta edadeko bat agertzen da beste despatxueta arako atetik*)

I

DIREKTOREA: Balanze-agiri au lenbaitlen, mesedez, jartzazu makinaz. (*Orriak*)

OFIZINISTA: Beste lan batekin ari nintzan. Prosa ba'du onek, egiten ari nitzana utzi egin bearko det. Bestola, lan au Juan Joxe'ri omango diot.

DIREKTOREA: Ez; au eginzazu zuk. Olako lanak egiten oitua zaude ta lenago bukatuko dezu. Esku-artean dezun beste lan ori, presakoa ba'da, egin dezala Juan Joxe'k. Baiña au, zuk egitea nai det.

OFIZINISTA: Ongi da, jauna.

DIREKTOREA: Bai, ta lenbaitlen: alik eta azkarren.

OFIZINISTA: Aleginak egingo ditut. (*Barrura abiatzen da*)

DIREKTOREA: Zaude, Joxe Manuel. Juan Joxe'ren beste lan ori zer da? presakoen bat?

OFIZINISTA: Ez ta ia bukatu du. Besterik?... (*Eta orantzunaron zai gelditzen da ofizinotarako ate inguruan*)

II

PILI (*apain dator*) eta DIREKTORE JAUNA

- PILI:** (*Sarrerako atetik, irripartsu*) Egun on, direktore jauna. (*Ofiziniarekin dagola ikusiaz seriyu gelditzen da*)
- DIREKTOREA:** (*irriparrez ere*) Egun on, Pili. (*Ofiziniari*) Bazoazko... (*Joan*)
- PILI:** Ala're!; joan bear zuana ni nintzala uste nuen. (*Arritua egiñaz*)
- DIREKTOREA:** (*Losintxaz*) Eztet orrenbesterañoko agintaritzarik nik! Bestela...
- PILI:** Bestela zer?... (*Seriyu antzean*) Esazu lanpetua zaudela ta bereala juango naiz.
- DIREKTOREA:** Oraindaño ala egon naiz: lanpetua, zuk ori ez uste arren. Baiña orain eztaukat alako presako lanik. Eta nor'banintz, nerekin gelditzeko aginduko nizuke. Ori litzake nere pozik aundiena, Pili. Eta ba'dakizu!
- PILI:** (*Seriyu agertu eziñez*) Tira, tira; etzaitz asi losintxetan. Eta..., galdegin zertara natorren.
- DIREKTOREA:** Nerekin egotera: ez det dudarik.
- PILI:** Ori uste ba'dezu, gaizki pentsatu dezu. Orra ba, aitarekin egotera nator.
- DIREKTOREA:** Ikusia dago: nik ez tet zurekin iñoiz asmatzen. Aitarekin egotera zatozela uste dedanean, nerekin egoteko aitzakiren batekin agertzen zera beti. Eta gaur...
- PILI:** Eta gaur..., esan dizut: aitarekin itzegin nai det.
- DIREKTOREA:** Eztezu bada bere despatxuan, ezta fabrikan ere.
- PILI:** Nun da bada?
- DIREKTOREA:** Abogaduarengana juana da. Etorri bitartean zaude: jarri zaitetz.
- PILI:** (*Seriyu*) Agindua al-da?
- DIREKTOREA:** Nik ezer gutxi agintzen det zurekin: mesedea da.
- PILI:** Orrela ba-da..., aita etorri bitartez..., jarriko naiz.
- DIREKTOREA:** Eta..., zer dakartzu?
- PILI:** (*Seriyu agertu nairik*) Ez al-derizkiozu ori geitxo jakin naia dala? Esan dizut: aitarekin itzegin nai det.
- DIREKTOREA:** (*Seriyu antzean ere*) Nik ere esan dizut: Aita eztago emen. Eta... nerekin itzegin bearrik ez'padezu, zaude ba aitaren zain. (*Mai-gañeko errebista bat emanaz*) Torizu, aspertu etzaitezen.
- PILI:** Ekatzu, bai. (*Ernaten dion errebista artuaz*) Millesker.
- DIREKTOREA:** Ezta ezer.
(*Txutik dagon direktoreak Pili errebista irakurtzen asten dala ikusiaz, bere lan-maira joaten da ta zarbait lan atzen du.*) (*OFIZINISTA GAZTE BATEK atean ots eta LENGOK*)
- DIREKTOREA:** Aurrera!
- OFIZINISTA:** (*Karta batzuk emanaz*) Joxe Manuel jaunak, firmatzeko mesedez.
- DIREKTOREA:** (*Pixkat begiratu ondoren firmatzen ditu.*)
- OFIZINISTA:** (*Emanaz*) Beste oyeke nik egin ditut.
- DIREKTOREA:** (*Irakurri ondoren firmatzen ditu*) Ongi daude.
(*Firmatutako kartak artzen ditu ofiziniak eta ofizinetarako atetik joaten da*)

IV

DIREKTORE JAUNA eta PILI (*Ixil unea*)

- PILI:** Aizu, Direktore jauna, ez altzendun errebista au baiño aspergarriagorik?
- DIREKTOREA:** Aspergarria?... Or dator montatu degun kalandra-makina berria.
- PILI:** Etzaidazu aitatu neri kalandra berririk.
- DIREKTOREA:** Zer ba?

PILI: Kalandraren aitzikiakin ederki aspertua naukazu aspaldian.

DIREKTOREA: Ara beraz!... Eztezu esan ba errebistak aspertu zaitula?

PILI: (*Errebista maigañean utziaz*) Errebistak eta zuk!... Zer izan dezu aste osoan gurekin zinera ez joateko?

DIREKTOREA: Kalandra, emakurne!

PILI: Utzi nazazu pakean kalandrarekin ta erantzun zaidazu: zer izan dezu?

DIREKTOREA: Orra, ba; zure galderari erantzutea nai ba'dezu, berriz ere kalandra aitatu bearrean nago. Ba'dakizu montatu bearra zegola..., orrek euki nau lanpetua aste osoan. Naita ere, ezin joan nitekean zuekin zinera.

PILI: Larunbata da, ta gaur ere ez?

DIREKTOREA: Gaur, bai; joan nitekeala uste det.

PILI: Eztakizu ziur beraz? (*Zaputz antzean, seriyo jartzen da*)

DIREKTOREA: Ortaz itzegin nai nun zurekin. Etzaitz jarri seriyo; alaitu zaitetz, Pili! Ni fabrikaren mende nago..., ta zure mente, jakiña. (*Urbiltzen zayo*)

PILI: Fabrikaren mende baliteke, baiña nere mende, ez! Eztirudi beintzat.

DIREKTOREA: Fabrika ez al-da zuena? Beraz, bi bider nago zure mende. Batetik, fabrikari begiratu bearra dagolako? bestetik, zuri geiago begiratu nairik emen naukazulako. (*Irriparrez begiratzen dio*)

PILI: Zaude ixillik, Migel! (*irriparrez*) Zurekin, naita ere, ezin asarretu niteke. (*Biak par egiten dute.*)

DIREKTOREA: Apain zatoz goizetik gaur. Beti zaude apain, baiña gaur zoragarri!

PILI: (*Txutik, soingañoagatik*) Gustatzen altzaizu?

DIREKTOREA: Erruz! Kolore... ali onek, alako dirdira berdexka damaie zure begi-urdir politai. Lilluragarri zaude!

PILI: Eta zu oso adeitsu ta limurki! Ez nauzu engañatzen ordea.

DIREKTOREA: Bisiten batera altzuaz?

PILI: Bai, nere lagun Patrirekin. Goien gelditu da nere zain, amarekin. Eskera joateko asmoak ditugu.

DIREKTOREA: Eskera joateko apañegi! Eta gaur, gañera, esketarako otz egiten du.

PILI: Zer nai dezu! Eguarriak uste baiño len gañean ditugu. Eta, badakizu: beartasun aundia dago erriko famili batzuen artean. Esken ibilli bearra degu Sekretaritoko neskatzak. Eta guk, jakiña, erriko famili aberatsenak bixitatuko ditugu. Ortara nentorren aitarengana ere.

DIREKTOREA: Ez al-derizkiozu toki txarrera zatozela? Fabrikan baino obe dezu etxean eskatzea.

PILI: Etxean ere eskatu diot. Emen, fabrikari eskatu nai diot aitaren bitartez.

DIREKTOREA: Emen umore txarrean arkituko dezu. Batez ere gaur.

PILI: Zergatik gaur? Zerbait al-du?

DIREKTOREA: Kontseju txikiko billera.

PILI: Garaiz nator beraz? Orrela, atzerapenetan ibilli gabe, artu dezazute erabakia gaur bertan.

DIREKTOREA: Ez det uste ere ain erreza danik. Aspaldian emen daukagu langilleak firmatutako orri bat. Bizi-modua oso gora dijoala ta jornalak iyotzeko eskabidea egiten dute. Gaurko billerara eramateko asmoak ditut. Eta zu ere eskean ba'zatoz orain, ba'liteke aien kaltean izatea.

PILI: Ezta nere eskabidea, Karitas'ena baiño.

DIREKTOREA: Zurea edo bestearena, eskabidea beintzat.

PILI: (*Erakutsiaz*) Ona karta. Neronek eman nai nion aitari. Baiña, obeto ba'derizkiozu, gaurko billerara zerorrek eramatea berdin da. Bestela, ondoen uste dezunean. (*Karta luzatzen dio*)

DIREKTOREA: (*Karta artuaz*) Utzi zaidazu, bai.

V
PATRI eta LENGOAK

- PATRI:** (*Sarrerako atetik agertuaz.*) Banekien... Ez naiz egon goien alper-txarrean zai!
Pentsatzen nuen...
- PILI:** Barkatu, Patri; asportu zaitut zai.
- PATRI:** Zure amarekin egon naiz. Bixitak egitera juan bear badegu baiña. Billa natorkizu.
- DIREKTOREA:** Zu ere Karitas'en izenean eskera al-zatoz, Patrixi?
- PATRI:** (*Seriyo*) Asi altzera orain ere? Ni ez naiz Patrixi. Ori izen itsusia da. Ni Patri edo Patricia naiz. Badakizu!
- DIREKTOREA:** Etzaitetz asarretu. Gaurdandik neretzat Paritxo izango zera, Zu bezalako neskatx polit batentzat, ez Patri ta ez Patricia, etzaizkit gustatzen neri.
- PATRI:** Neri bai, ta neri gustatu bear zait eta ez zuri. Zuk naikoa dezu Pili 'kin.
- PILI:** (*Patri'ri*) Eta zuk Julito'kin.
- DIREKTOREA:** Ori, ori »...
- PATRI:** (*Seriyo*) Naikoa degu!
- DIREKTOREA:** Zu ere, asteosoan agertu ez naizelako, asarre ote zaude nerekin?
- PATRI:** Ni zurekin?...Ez orixe! Pili ya zure arteko asarretan ez det nik artu-emanik.
- PILI:** (*Patriri*) Nork esan dizu asarre geundenik?
- PATRI:** Zeok!... Eta nagon ixillik! (*Zapuztuaz ixiltzen da*)
- DIREKTOREA:** Tira, tira? zapuzti jartzeko politegia zara zu ere, Patrinxo!
- PILI:** (*Irriparrez*) Etzaiozu egin kasorik, Patri. Txantxetako gogoia dauka gaur Migel'ek.
- DIREKTOREA:** (*Patri'ri*) Zu ere eskea al-zatozen galdegin dizut eta etzidazu erantzun.
- PATRI:** Ortarako asmoam atera naiz etxetik. Zuk asko eman al-dezu?
- DIREKTOREA:** Neri ez dit iñork ezer eskatu.
- PATRI:** Pili'ik eskatu ez'padizu ba, neronek eskatzen dizut Karitas'an izenean. Orain ikusiko degu txantxetako gizona zeran ala benazkoa. (*Eskua luzatuz*) Ea ba!
- DIREKTOREA:** Ezkabidea zorrotz egitea da ori. Orrela ezin neurtuko dezu iñoren gizatasuna.
- PATRI:** Baina, bai, inoren ontasuna. Tira, ikusi dezagun zure borondate ori zenbataranakoa dan.
- DIREKTOREA:** Diruz?... Eztago gaizki!
- PATRI:** Ematen dezunaz, bai.
- PILI:** Eta zuk asko dezakezu. Ez aztu!
- DIREKTOREA:** Ez al dakizute ematen danari baiño geiago beiratu bear zaiola nola ematen denari?
- PILI:** Guk ezin neurtu dezakegu ez zure, ez inoren borondaterik.
- PATRI:** Eskubiak ematen duna ez du jakinbear ezkerreko eskuak ere.
- DIREKTOREA:** Biokin nork burutu! «Ematen» esan bearrean nago.
- PILI:** Esan bearrean ez; «ematen» egin bearrean.
- DIREKTOREA:** Au naitanayez kentzea da!
- PATRI:** Guk eztiogu gogorrean iñori kentzen. Bakoitzak ikusi dezala zer eman bear duan.
- PILI:** Eta etzaitetz egon luzapenetan: etzera eman gabe geldituko!
- DIREKTOREA:** Zuekin egon ez naizela egunak dira. Luzapenetan ba'nago, zuek begien aurretik bat-batean ez uztegitik da.
- PATRI:** Begira ziozu polsikuari!
- DIREKTOREA:** Zu ere eskerako apañegi zatoz, Patri!
- PATRI:** Ori da nere izena, bai? baiña orain zure borondatea jakin nai degu.
- DIREKTOREA:** Baiña sobrepean. (*Sobre bat artzen du ta billete bat barruan sartu ondoren Patri'ri ematen dio*) Torizu!
- PATRI:** (*Sobrea artuaz*) Millesker!
- PILI:** Millesker!... beartsuen izenean. Baiña zu zera lenengoa ta «estraña» ona izango alda!
- PATRI:** Etzazu ori esan, Pili! Ez dezala uste jakin nairik gelditzen geala. Ez, ez!..
- DIREKTOREA:** Ori gaizki pentsatzea litzake.

PILI: Ni naiz tesorerera. Ekatzu sobrea, Patri, nik gordeko det. (*Ematen dio*) Baiña sobrea itxi gabe ez. (*ixten ari dala barrukoari begiratzen dio disimuluz.*)

DIREKTOREA: Zertan ari zera?

PILI: Estalkia itxitzen, Migel!

DIREKTOREA: Eztakit'pa begi-zearkaden bat ez ote diozun bota...

PILI: Nai gabe, ta berdeetakoa da.

DIREKTOREA: Gaiztoa zera, Pili! Azkar igarri diozu.

PILI: Etzazula uste: ez nago ziur zenbat diran.

DIREKTOREA: Zenbat diran?... Batekin ez al-da naikoa?

PILI: Naikoa, naikoa... Ezta gutxi... Baiña bi gera eskabidea egiten degunak beartsuon izenean. Ez nazu ni utziko ezer gabe noski? (*Limurki*) Tira, Migel, beste bat gutxienez...

DIREKTOREA: Gutxienez?... Nik ez daukat diru-makinarik!

PILI: Nik eskatzen dizut, Migel!

DIREKTOREA: Baiña ez da au kristau eskabidea... Ez da au ezkerreko eskuak ez jakitea.

PILI: Baiña bai zuri kentzeko artu dedan eskabidea!

PATRI: (*Par egiten du algara gozoan*)

DIREKTOREA: (*Kartera atez*) Orrela kentzen dakin andregai batekin ez naiz ni ezkonduko.

PILI: (*Samurki*) Baiña nerekin bai, ezta? Eztidazu lehen esan zoragarri naizela?

DIREKTOREA: Zorregarria zerala, ez? zoragarri zaudela soingañeko polit onekin.

PILI: Ekatzu, ba, oetako billete berde bat.

DIREKTOREA: (*Emanaz*) Torizu, torizu...

PILI: (*Artuaz*) Muxu bat irabazi dezu. (*Musu ematen dio*)

PATRI: (*Pili'ri*) Nik ere eman bear ote diot?

PILI: Zure ordeaz emango diot nik, orra! (*Esan bezela ematen dio musu*)

PATRI: Nik zer egiten det emen? Banoa, banoa!... (*Joateko itxura*)

DIREKTOREA: Zaude, Patri! Zer zinetara joango gera artsaldean?

PILI: Gaurkoa al-da periodiku ori?

DIREKTOREA: Bai. (*Maigañetik artzen du periodikua eta ontan ots egiten du. OFICINISTA gazteak ofizinetarako atean*)

VI

DIREKTOREA: Aurrera!

OFIZINISTA: Kontramaixuak zurekin itzegin nai luke, Direktore jauna.

DIREKTOREA: Or al-dago?

OFIZINISTA: Bai? jakina.

DIREKTOREA: Bereala: dagola... Baiña ez? oraintxen joango naiz neroni. (*Ofizinista joaten da*) Bitartean zeok begira zazute zer zinetara joan. (*Periodikua ematen die ta ofizinetarako atetik joaten da.*)

VII

PILI eta PATRI

PATRI: (*Periodikuan begira dagon Piliri*) Ezer berririk jartzen al-dute?

PILI: Geienak ikusiak. Baiña ona: «Gizonaren bizitza» Leidor zinean. Au.

PATRI: «Gizonaren bizitza», izena gustatzen zait. Eta zuri?

PILI: Eztakit polita izango dan, baiño titulua arnagarria da: batez ere emakumeontzako.

PATRI: Bai, dudarik gabe, ori ikustera joango gera: «Gizonaren bizitza». Polita izango da, ezto dudik!...

VIII

- KARLOS:** *(Pili'ren anaia, gaztea, estudiantea; Deportista «moderno» oetakoa. Kalparra aurrera aterea, kokozpean bizarra uzten asia. Eskiatzera joatekotan.)*
- KARLOS:** *(Sarrerako atetik agertu orduko)* Zer egiten dezute emen goruntz begira?
- PILI:** *(Patri'ri)* Nere anaia beti adeitsu. Onek eztaki agurtzen, Patri.
- KARLOS:** Zuek biok emen goruntz begira ikusteak arritu natxion... Orregatik galdetu dizutet zer egiten dezuten.
- PILI:** *(Patri'ri)* Au betikoa: galdetzen besterik ez daki. Iñor agurtzen ordea..., oraindik ez du ikasi.
- PATRI:** *(irripar egiten du)*
- KARLOS:** *(Patri'ri)* Nere arrebaren ustez, mutil traketsa omen naiz gizarterako, Patri.
- PATRI:** *(Erantzun ordez, irripar gozoa)*
- PILI:** *(Anaiari)* Gizarterako etzekiat, baiña emakume arterako, bai.
- PATRI:** *(Berriz ere irripar)*
- KARLOS:** *(Patri'ri)* Irripar egiten besterik ez al-dakizu?
- PATRI:** *(Irriparrari utzi gabe)* Negar egitea nai al-zenduke? Poz ori emango dizut, Karla, iñoren malkoen bearrean ba'zaude.
- KARLOS:** *(Irriparrez)* Ez, ez; negarrik ez! Irriparra naiago det.
- PATRI:** Ba'dakit norenak zaizkizun gogoko. Maritxunak, ezta?
- KARLOS:** Edo zureak..., irriparra gozoa baitezut!
- PATRI:** Ni ez naiz zure kidakoa ta zuretzat minkatza lirake. Maritxunak baiña...
- PILI:** *(Destañez)* Maritxu!...
- PATRI:** *(Karlos'i)* Oso polita da: begi ona dezu!
- KARLOS:** Bai orize!... Ederrean lirain!... Ez deritzaizu?
- PILI:** Ago ixillik! Eta esaiguk zertara etorri aizen.
- KARLOS:** Aitarengana.
- PILI:** Gaur ere kendu naiko diok norabaiterako.
- KARLOS:** Eztiñat diru bearrik eskiatzera Aralar mendira joateko. Ori aitari esatera etorri naun. Amak eman zidan baimena.
- PILI:** Baimena ta nai dekan guztia, errez ateratzen dek ik amarengandik. Bart arratsean etorri itzan gaur zortzi joanda Kandantxutik edo etzekiat nundik... Eta, orain, Aralar mendira juatekotan... Etzegok gaizki!
- KARLOS:** Tira, esaidan: zer egiten dezute emen?
- PILI:** Aitaren zai gaude gu ere.
- KARLOS:** Ez al-da emen?... Nik etzaukanat zai egoterik... Esaion ik aitari: Aralar mendira joan naizela. *(Ateruntz egiten du)*
- PILI:** Oa beti bezin lasai, bai.
- KARLOS:** *(Geldituaz)* Ze esan naididan orrekin?
- PILI:** Bagoakela eskiatzera... Besterik ez.
- PATRI:** *(Karlos'i)* Elurrik ba'alda Aralar'en?
- KARLOS:** Ori esan digute. Bart mara-mara egin omen du. Etorri nai al-dezu gurekin?
- PATRI:** Eskiatzera mendira igotzea baiño garrantziagoko eginberrak ditugu emen.
- KARLOS:** Bai, gaur ere izango dezute «bixitak» egiteko aitzaki txoroen bat.
- PATRI:** Beartsuen alde bixitak egitea txorakeria derizkiozu?
- PILI:** Etzaiozu oni ezer esan, Patri. Au ajolakabe bizi da.
- KARLOS:** Zer uste den?... Emeretzi urte dizkiñat... bakaziyotan natxegon... eta al dan ondoen pasa nai dizkiñat eguberritako opor-egunak... Laistertxo etorriko zaizkigun berriz ere liburuen buruaustek.
- PILI:** Orduan ere..., naiko ajolakabe!
- KARLOS:** Ortaz zer dakin ik?... Ja, ja... *(Patri'ri)* Karrera koxkor bat bukatu zualako, emen dago arrotutu. Zuk bai..., ondo dakizu, Patri, karrera ikastea zer dan... Ba'dakit

onenetako notak ateratzen dituzula... Nik ez ain onak... baiña aurrera noa, eta ez nere arrebak uste bezin arrenka. (*Pili'gatik*) Baina..., zer daki onek?... Eztakit nnugo tesorera egin dutela musu truk, eta, nork burutu onekin? Emen daukagu mundu zarraren gañean mundu berri bat jasotzen ari ba'litz bezela... Beartsuen batzuei diru merkearekin lagundu..., ori bai! baiño iñoiz baiño beartsu ta arlote geiago gañean... ori ere bai!

PATRI: Ondo zatoz beraz. Ea zer diru gizenekin laguntzen diezun zuk erriko beartsuai!

KARLOS: Nik?... Ni ez nago irabazian emakume! Ni aitarekin bizi naiz. Eta, gañera, nik beste ideak ditut.

PILI: Esan diguk, bai: alik eta ondoen bizitzekoak!

KARLOS: Eta iri zer!...

PATRI: Ola dago gaur gizapidea. Eztakit nora goazen!

KARLOS: Begira, Patri... Au ez al-dezu iñoiz entzun? Gizapidean ez omen da ogia irabazten jakitea bearrekoena, «mokaru» bakoitza geoi gozoagoa egiten jakitea baiño. Eta ni, gaztea naiz, eta ortan nago.

PATRI: Ez dago gaizki!... Eta zuk, irabazpidean jarri baiño lenago, «mokaru» ori goxo egiten jakin nai... Ez da eskola txarra!

KARLOS: Gozoa dana nola diteke txarra? Ona da!

PATRI: Ez dakit ba... es-ko-la-o-ri...

PILI: Bai, Patri: etzazu dudik izan!... Onenetakoa da. Ez dago nere anaiari galdetu bearrik. Nik esaten dizut!... Oso nota bikaiñak ateratzen ditu es-ko-la or-tan... Gurasoen ogia gustora jaten... ortan eta mami xamurrena bizitzari artu eta alik eta ondoen bizitzen..., ortan bai, ortan ondo ikasia da nere anai maitea!

KARLOS: Eta i, nere arreatxo ez gutxiago maitea!... txepelkeri esanekin neri atsegina zaidan «mokaru» mindu nairik poztutzen aiz, ezten ala? Baiña neri ajola gutxi ire txepel iñakak. Je, je...

PILI: Bazekiat, bazekiat...

PATRI: Nere ustez, Karla, esanaren «mokaruari» eztiozu artu zuk duan mamia.

KARLOS: Bai, Patri, bai: ezurra ta mamia bereizten ongi dakit!

PATRI: Eztakit'pa!: ez ote du au esan nai? Degun ogia gogoz, «on digula» esanaz, artu bearra dagola. Jakiña, bizitzak «mokaru» garratz asko ditu, eta aiek gozatu bearra dago. Amorrus artzen denak eztu onik egiten.

KARLOS: Neri, geiago eziñak eman oi dit amorrus!

PATRI: Ori txarra!... Aldegunera jarri bearra dago.

KARLOS: Eziñean, bearko!

PATRI: Guk, geyegi nairik eziñean dagonari ez diogu ba laguntzen.

KARLOS: Neri ez, badakit!

PATRI: Ez naiz ari txantxetan. Baiña bai alpertxarrean. Au ez dezu xamurtuko.

KARLOS: Patrik'k badin nor xamurtua neri zai egon gabe.

PATRI: Igesian zabilta... Zurekin, eta su bezelakoekin, eztago mundu obeago bat egiterik. Eta munduan bizi zera ta ez illargian. Eta gure inguruan beartasun aundia dago.

KARLOS: Eta gu, ondo eseriak bizi gerala munduan..., esanaren «mokaruari» gozotasuna zurrupatzen ongi dakigula..., lagun urkoarentzat errukirik gabe, e?... Eta ori ez dago ondo!

PATRI: Ideetan aldakorra dirudizu, ezta?... Izan ere, kokotzean bizarra uzten asia zera, ta ez dago zer ideetakoa zeran jakiterik.

KARLOS: Eta zuek zer zerate?... Ah! bai; karidadeko neskatxak!...

PATRI: Inguruko «mixeriyak» bertan bera utzita jan genezaken ogiori gozotasunik arkituko ez geniokenak!

KARLOS: Zoazte, zoazte bizipidean ezer gutxi dutepengana noizikpeingo ogiarekin gose-asarrea ixilduaraztera. Karidade utsezko obra ederretan aberats-nagusien alabak ikusteak, eztio lanaren Ogiari gozotasun aundirik emango. Garratzagoa egingo zaie, nere ustez.

PATRI: Zertan gabiltza orduan?

PILI: Etzaiozu jaramon geiegi egin nere anaiari.

KARLOS: «Nere anai maiteari», arrebatxo maite!

PILI: «Nere anai maite, bai». (*Patri'ri*) Au oso «teorikua» degu. Eztakit ze «idea berri» sartu zaizkion oni ere buruan. Bera, bere buruari «aldan ondoen bizi adi» esanaz, ongi bizi da. Onen antzera bizi diranak, oso idea ederrak eta «praktikuak» diiuzte buruan, baiña bestentzat... lanaren ezurra.

KARLOS:(*Patri'ri*) Ni ez nago iñoren mende, ta ez daukat inor nere mende. Eta, orregatik noski, beste ideak ditut.

PILI: Esan diguk, bai: alik eta ondoen bizitzekoak.

KARLOS: Ala den... Eztiñat ukatzen... Ikasi dedana egiten diñat nik... Ikasi dedana, eta ikusten dedana... Alduanak alduen ondoen bizi nai din emen. Mundua ola arkitu diñagu, eta ni jolaserako natxegon orain...

PILI: Jolastu adi, bai? baiña zentzuz.

KARLOS: Iri entzunaz txoroa naizeia pentsatuko din Patri'k.

PATRI: Zergatik pentsatu bear det txoroa zeranik?... Txoroa..Txoroa... (*Irriparrez*) Ez, ez!,,.

KARLOS: Mundua zer dan ba'dakitf baita mundukoak ere:

Jira ta bira dabil
gure mundu zarra;
bertan guztiok
zorabioz.

PATRI:

Ez'pedi mundu borobilla
poxpolin dantzariña!
Nork emanen lioke
zentzuz bira-jira?

KARLOS:

Zertarakoz?
baldin gazteria
badarabil gogoz!...

PATRI:

Kitarra
bizarra
desirazko
kantua...

KARLOS:

Uxa, uxa...
lengo
lozorrua:
lengoa... len
garrasi ernagarriz
alaitu gaitezen!...

PILI: Txoroa ezik, ez ote aiz eroa? Oa, oa!... Eta ire jolas-lagunekin alaitu adi!

KARLOS: Ona gure muxurdin!

PILI: (*Irriparrez*) Txoroa, txoroa...

PATRI: (*Irriparrez ere.*) Mundua zer dan ba'dakizula? Eztirudi!...

KARLOS: Eztirudi..., eztirudi... egia!... Munduari begiratzen ba'diogu..., eztirudi... eztirudi... batzuentzat bai, baiña askorentzat ondo dabillenik. Gaztea naiz ni, eta, zer egingo degu? Jolastu..., Jolastu!!! Gero gerokoak!! Ez al-derizkiozu, Patri?

PATRI: Nik uste, mundua zer danari baiño geiago begiratu bear liokela gazte-estudiante batek mundua zer izan bear dunari.

KARLOS: Besterik egiten al-degu? edo zer besterik egin dezakegu?... Bakoitzaren onari begiratu!

PATRI: Baiña munduaren intasunari begiratzuz.

KARLOS: Ixpillu ederra mundua! Gazteen begiramenak zer ikaspidetan ar dezaken atsedean? lengo mundua oraingoa bezin makurra izan zala, eta, etorkizunekoa, obeagoa izango dan itxaropen gutxi!

PATRI: Baiña mundu obeago bat egiten saiatu bearra dago!

KARLOS: Ikusiko degu noiz, bizi ba-gera. Baiña orain naiago det, munduko nazkeetan sartu bano, eskiatzera joan. Ez nago beste ezertarako.

PILI: Orain esan dek egia. I ea ago beste ezertarako...

KARLOS: Ez beintzat zuen txorakerietarako. Egin zadan par: Ja, ja!...

PATRI: Beartsuei laguntzea txorakeria dala uste dezu, beraz?

KARLOS: Ez nuke orrenbeste esango. Ze izan bear du txorakeria! Ez, ez... Baiña zuek —eta barkatu zuk, Patri— beti ba-dezute aitzaki txiki txikien bat zeon buruak bixitetan apain agertzeko. Berriketa atsegin izan zait, Patri, baiña joan bearra daukat, eta banoa.

PILI: Oa, bai, eta emaguk pakea.

PATRI: (*irripar egiten du*)

KARLOS: Geldi zaitozte, ba, pake-santuan! Eta zuk, Patri, egin, egin irripar! Bestela galdua zaude. Ja, ja...
(*Parrez joaten da.*)

IX

PILI ta PATRI

PILI: Nere anaia beti txoro!... Eztago orrekin gauza onik.

PATRI: Eztirudi, ba, ain txoroa!

PILI: Bazterren batean elurrik ba-da, etxetik aldegitako beti pozik eta gertu.

PATRI: Ni berriz, elurra ari duanean edo gaur bezalako eguraldi otzarekin etxeko giro epelean pozago!

PILI: Eta gu, bixitetan, apain agertzeagatik!...

PATRI: Eta gu..., txorakerian!...

PILI: Ala da..., ala da...

X

DIREKTORE JAUNA eta LENGOAK

DIREKTOREA: (*Lengo atetik*) Zuekin naiz! Aspertuko ziñaten?

PILI: Aspertu ez, ... Baiña luzetsita bai.

DIREKTOREA: Emen ez dago nai degunean etortzerik... Eta, pentsatuko zenduten?

PILI: Guk bai. Orain zuk eta Bikendik dezute itza.

PATRI: Julio'ri esan bearrik ez dago, baiña esango diot... Badakit: ez du ezetzik esango.

DIREKTOREA: Nik ere ez. Zuek pentsatu ba'dezute, betiko tokian alkartuko gera: an egongo gera zuzen asko zuen zai.

PILI: Zuzen..., kalandraren aitzakiren batek okertzen ez'pazaitu ezta?

DIREKTOREA: (*Irripartsu*) Kalandra, bai... Etzazula dudarik izan!... Bestela asarretuko naiz.

PATRI: (*Irriparrez ere.*) Asarretu baiño lenago obe degu «bixitak» egitera joan.

PILI: Obe degu, bai...

DIREKTOREA: Ea ugari biltzen dezuten!

PILI: (*irriparrez*) Zurea baiño poltsillu egoskorragorik ez dezagula arki!

DIREKTOREA: Zoazte, zoazte berriz eskean asi biño len!...

(*Parrez agurtzen dira ta sarrerako atetik joaten dira Pili ta Patri*)

XI

OFIZINISTA EDADEKOA ofizinetarako atean ots

DIREKTOREA: Aurrera!

OFIZINISTA: (*Orriak emanaz*) Bukatu det.

DIREKTOREA: (*Artuaz*) Konprobatu al-dezu?

OFIZINISTA: Bai; ondo dago.

DIREKTOREA: Eskarrikasko. (*Ofizinista joaten da ta Direktore jauna ekarritako orriai begira gelditzen da.*)

XII

DIREKTORE JAUNA eta BURUNTZA JAUNA

(*Kontsejerua da. Otz egiten du.*)

Onen antz-irudi ta jazkerako, ori kontuan artu.

Ze ayurriko gizona dan bere jardunak adierazten du.)

BURUNTZA: (*Sarrerako atetik eskuak astinduz*) Zer da gaurko otz au? (*Eskua emanaz*) Ondo al-gera?

DIREKTOREA: (*Agurtuaz*) Bai, ta egun on, Buruntza jauna.

BURUNTZA: Egund on?... Zaude ixillik... Gaurko otza gogorra da orratik!... (*Ibillian*) Elurra gañean degu... Otzak eztio uzten...

DIREKTOREA: Ezta orrenbesterañokoa...

BURUNTZA: (*geldituaz*) Ezetz?... Jakiña..., zu, emen... epelean giro.. (*Ibillian*) Zoaz kanpora!... (*Geldituaz*) Zer! lenengoa al naiz? Ez al-da etorri Urdaburu jauna?»... (*Ibillian berriz*)

DIREKTOREA: Ezta oraindik etorri. Baiña onezkero laister izango da. Jarri zaitte.

BURUNTZA: Ez. (*Zangoak igurtziz*) Automobillean zangoak txingurritu zaizkit. Ea oiñak, txutik... (*Ibillian*) pixkat berotzen ditudan. (*Lurra kolpatzen du*)

DIREKTOREA: Bakarrik etorri al-zera?

BURUNTZA: (*Geldituaz*) Ez, gizona!... Emaztearekin etorri naiz... Eztakit nik nola arraio konpontzen diran... (*Ibillian*) Zea... (*Geldituaz*) nere emaztea ta Urdaburu jaunarena... Guri adarra jotzeko, ba'dakite alkar artzen... Telefonoak mesede aundiak egiten ditu; baiña..., baita kalte ere. (*Ibillian*)

DIREKTOREA: Zer ba?

BURUNTZA: Telefonorik ez'palitz ez luteke alkarrekin itzegiteko duten erreztasunik. Baiña telefonoz... (*Geldituaz*) Gaur ere egin digute berea... Donosti'ra joan bearra dutela..., eta, bidez, Leikoetxe jaunaren andrea agurtu nai lutekela... (*Ibillian asi ta geldituaz*) Or da nerea agurtzera igoa... Gero... Donosti'n bazkalduko degula, eta ez dago beti ezetzik esaterik... Goxoak jarriko lirake!... Batez ere nere andrea... nere andre xamurra...

DIREKTOREA: Baiña zeok ere, emazteen aitzaki orrekin, Donosti'n bazkaldu nai, Nikolasa'n edo Aita Mari'nean.

BURUNTZA: Asmatu dezu!... Jakiña... jakiña... An bazkaltzeko asmoak ditugu, bai... Ez al-da Leikoetxe jauna erneren..., bere despatxoan?...

DIREKTOREA: Ez da or, ez. Ba'dakizu..., makina berrien baimen-arazoak eta... Abogaduarengana joana da. Aurki etorriko da onezkero.

BURUNTZA: Makina berria eragin betean ariko da noski?...

DIREKTOREA: Bai, ala daukagu. Asko botatzen du: lengo zaharrak baiño askotaz etekin geiago emango digu. Aurten ez, baiño datorren urtean igaz baino «dividendo» ohea banatzeko asmoak ditugu; aurtengoa doblatuko degula uste det.

BURUNTZA: Nola, nola... Ze esaten didazu?... Aurten, orduan,galduan?

DIREKTOREA: Nola galduan?

BURUNTZA: Ez dezu esan, ba, igaz baiño gutxiago jasoko degula aurten?... Ori galduan ateratzea da! Dana gora ta irabaziak murrizten... Tokitara goaz!

DIREKTOREA: Zaude, zaude ixillik!... Zuk, esaten zaizunatik, nai dezuna bakarri jasotzen dezu.

BURUNTZA: Nai dedana... Nai ez dedana, gizona!

DIREKTOREA: Etzaitetz aztu makina berriengatik amortizazio-zerrendara asko eraman bearra dagola.

BURUNTZA: Bai, bai; baiña aurten, aidanez, poltxikurako gutxiago.

DIREKTOREA: Baiña fabrikaren balioa gora!

BURUNTZA: Baiña gu, igaz baiño gutxiago ba'degu, galduan... eta, galduan ateratzeko...

DIREKTOREA: Tira, tira; etzazu negarrik egin, Buruntza jauna!

(Sarrerako ate inguruan purrust-otsak)

BURUNTZA: Emen degu Urdaburu jauna! Orren urratsak urrutitik entzuten dira.

DIREKTOREA: *(Ateruntz begira)* Eztago dudik; bera degu. *(Adi)* Norekin ari ote da?

BURUNTZA: Bere buruarekin beti bezela. Astuna du, eta orrek ematen dizkio lanak!

XIII

LENGOAK eta URDABURU JAUNA. *(Fabrikako kontsejuko ere. Buruntza jauna baiño zartxagoa urtez. Gañerantzean biak berdintsu: eztakigu zein dan setatsuagoa, zitalagoa; ezpaitira geyegiz nabarmentzen)*

URDABURU: *(Purrusten batzuk egiñaz agertzen da)*

BURUNTZA: Zer! purrustan al-zatoz orain ere, Urdaburu jauna?

URDABURU: Zaude ixillik, Buruntza jaun kankaillu! Nik eztet zuk añako purrusti egiten.

BURUNTZA: Purrustak eta agur polita!... *(Direktore jaunari)* Nori esaten ote dio onek kankaillu?

DIREKTOREA: Zuek beti berdin... alkarri iseka egiten.

BURUNTZA: Alakoak baitira gure «buru» izenak.

URDABURU: *(Buruntza'gatik)* Bata..., Buruntza.

BURUNTZA: *(Urdaburugatik)* Bestea..., Urdaburu.

DIREKTOREA: Biok azkarrak!

BURUNTZA: Buru aundiko gizonak!

(Par egiten dute)

URDABURU: *(Berekiko)* I añako gutxi!

BURUNTZA: *(Direktore jaunari)* Beti zuka itzegin izan degu, baiña oso lagun onak gera.

(Urdaburu jauna beatzarekin siñalatuaz) Au zahertxagoa da, ta urteak errespetatu bearra dago. Neri ala erekutsi zidan amona zanak.

URDABURU: Eta neri aitona zanak. Konforme al-zaude zure urteekin? Ni ere bai nereekin.

Urteak ondo eramaten jakin bearra dago, *(Beatzari buru gañean eragiñez)* jaun Buruntza!

BURUNTZA: Zu, ni baiño zahartxagoa zera, eta... *(Buruari elduaz)* gaztagoa, jaun Urdaburu!

URDABURU: *(Berekiko)* Esantzak nai dekana! *(Buruntza jaunari)* Etzaituzte zu ere santu egingo, bestela..., lanak izango lituke elizak zure burua koronatzeko...

(Par egiten dute)

BURUNTZA: Bota, bota!...

URDABURU: *(Direktore jaunari)* Baiña, onen berriketakin, etzaitut agurtu. *(Eskua emanaz)*

Ongi al-gera?

DIREKTOREA: Bai; eta zuri, Urdaburu jauna, galdetu bearrik eztago.

URDABURU: Eta... aurten zer?... Irabazi onak izango dira, ezta?... Jakin al-genezake?...

DIREKTOREA: Oraindik eztago ori jakiterik. Urtea ez da bukatu. Baiña ala uste degu, gaizki ez beintzat.

BURUNTZA: Eztidazu esan, ba, gutxiago izango degula?
DIREKTOREA: Buruntza jauna, etzaitez asi berriz lengo arloarekin.
URDABURU: Nola, nola!... Gutxiago?..
DIREKTOREA: Ez, ez!... (*Buruntza jaunarengatik*) Zer daki onek! Onek ere Urdaburu jauna, zuk bezala aurrez jakin naia. Leikoetxe jaunakin biltzean itzegingo degu ortaz.
URDABURU: Ez al-da or? (*Ofizinetarako ateruntz begira*)
DIREKTOREA: Ez; baiña garaiz etorriko dala esan du. (*Maigañeko orriei begira*) Au burua!... Dato batzuk falta zaizkit. (*Orriak artzen ditu eta zutik jarriaz*) Zaute,... berealaxe emen naiz. (*Ofinetarako atetik joaten da*)

XIV

URDABURU JAUNA eta BURUNTZA JAUNA

BURUNTZA: Emen utzi gaitu biok ollarrak bezela alkarri begira: moko moko.
URDABURU: Kapoyak bezela uzten ez gaituten bitartean...
BURUNTZA: Kukurruku joko degula, ezta?..
URDABURU: Gandorrik gabe utzi arte bai!
 (*Par egiten dute*)
BURUNTZA: Emaztearekin etorriko ziñan noski?
URDABURU: Bai; or da goien... Zure andreak burua berotu diolata, etzegon etxean gelditzeko.
BURUNTZA: Nere andreak? Nereari zureak berotu emen dio burua.
URDABURU: Baaaa! Zureari nereak eta nereari zureak, eta emakumeen beroaldiak... gure kaltean!
BURUNTZA: Bion andreak goyen dirala, irugarrena ere...
URDABURU: Leikoetxe'ren andrea ere laister jarriko dute, bai, geonak bezin arro. Orri ere gustatzen zayo festa eta maya!
BURUNTZA: Baita gureai ere!
URDABURU: Gureai igarritzen zaye... jaten dutenak protxu egiten die... Baiña beste orri...? Geok baiño ao obea du, eta, beti, medar eta lirain.
BURUNTZA: Ez gizentzeagatik, ez omen du etxean asko jaten. Berdura..., fruta, eta aragi-erre pixka bat...
URDABURU: Berdura ta frutarekin asetzeko, saskika merkatuan erosi bearra izango da. Eta gaur egiten duan diruarekin... etzaio Leikoetxo jaunari ere merkea aterako andrea!
 (*Par egiten dute*)
BURUNTZA: Tira, tira, Urdaburu jauna... kontuz ibilli bearra izango degu gaur.
URDABURU: Kontuz?... Guk aspaldian kontua besterik ez degu, gizona!
BURUNTZA: Zureak berdetxoak izaten dira ta...
URDABURU: Eta, zureak zee? gordiñak ala elduak?..
BURUNTZA: Esan nai nuna da... gure emakumeak...
URDABURU: Gure emakumeak... beren artean gaituztenean, poz pozik!... Begiak eta belarriak itxiko dituzte, ta ez entzuna egiñaz, ez dira lotsatuko.
BURUNTZA: Gureak..., gureak ez.
URDABURU: Gureak..., gureak geok ere ez gaituzte lotsatzen beren berriketakin... (*Belarriak ukituz*) Batetik sartu ta bestetik atera... Ez al-da ala?
BURUNTZA: (*Irriparrez*) Bai, bai...

XV

LENGOAK eta DIREKTOREA

BURUNTZA: (*Direktore jauna agertu orduko*) Emen degu direktore jauna, eta ixildu gaitezen. Migel jaunari eztio grazirik egingo gure berriketak. (*Urdaburu jaunari*) Bestela, esango aldion orain urrengoa?... Zea..., zure azkeneko ipui polita.

DIREKTOREA: Etzaidazute neri ezer esan. Eta, gañera, ez det uste ipui berria izango danik.

URDABURU: Ze izan bear du! Baiña au betiko konta-katillu... (*Maigañeko periodikua artuaz*) Mundua oso nahastua dabil. (*Irakurtzen asten da*)

BURUNTZA: Mundua eta gerok!... (*Direktore jaunari*) Nik eztiet erdia sinisten... Zer deritzaizu?

DIREKTOREA: Zertaz edo zeri?

BURUNTZA: Alegia periodikuak orri askorekin ateratzen dirala.

DIREKTOREA: Orri gutxiorekin ateratzea nai al-zenuke?

BURUNTZA: Bai. Egia xoilki esango ba'lute obe.

URDABURU: (*Periodikua utziaz*) Orri asko, bai.. Nork ainbat saltsen artean mamia irentsi!... Nik eztet betik.

DIREKTOREA: Oar zaitetzte fabrikari periodikuak ematen diola... mamia. (*Diruagati*)

BURUNTZA: Nola, nola!

DIREKTOREA: Fabrikari ez al-diote periodikuak erosten papera?

BURUNTZA: Arrazoi dezu!

URDABURU: Amaika berriketa egiten degu geon kaltean!

BURUNTZA: Baiña merke erosten digute.

URDABURU: Paperik lakarrena saltzarekin...

DIREKTOREA: Kalandra berriarekin labainduko degu.

URDABURU: Eta, arantzelaren zerga-kontu ori, asko io al-da?

DIREKTOREA: Ortara joan da Leikoetxe jauna.

URDABURU: Zer! norbait labaintzera?

DIREKTOREA: Gizona... gizona...

XVI

LENGOAK eta LEIKOETXE JAUNA

DIREKTOREA: Emen degu Leikoetxe jauna.

LEIKOETXE: (*Bere nortasunean aundiki*) Nere zai!... (*Kontsejeru jaunari eskua emanaz*) Barkatu... barkatu...

URDABURU: Barkatu?... Ba'dakizu, Leikoetxe jauna, zure zai ezkerala aspertzen!

BURUNTZA: Ba'dakigu, Leikoetxe jauna, garrantziko entrebistan ziñala!

LEIKOETXE: Ala da! Eta entrebitarteko jaun-abogadu oekin esku leguna bear da. Ondo konpondu gera... Kostata, kostata!... Baiña ez dizutet ortaz emen itzegin nai. Ez, ez? emen ez... Ixilpeko gauzak ixilperako obeak dira, Ez al-derizkiozute?... Zatozte nere dexpatxura. Eta, an, edari zerbait artuaz, itzegingo degu ortaz...

DIREKTOREA: Emen alkartuko gera ala kontsejuko aretoan?

LEIKOETXE: Emen bertan amar minutu barrun bean. Kontsejuko aretoa aundiegia da, ta an otz egingo du. Nere dexpatxuan, zerbait aurreratzeke, azken billerako akta irakurri genezake... Ori aspergarri baita! Ez al-derizkiozute?...

URDABURU: Arrazoi dezu!

BURUNTZA: Bai, zerbait artuaz, obeto irentsiko degu.

DIREKTOREA: Ordun, akten liburua, aruntz eramango det izenpetzeko (*firmatzeko*).

LEIKOETXE: Liburua zertarako! Emen firmatuko degu gero liburuko akta. Orrek ez du garrantzirik. Orrietan jartzen degunak du balioa guretzat.

DIREKTOREA: Emen dauzkat... (*Maigañetik artzen du lenago orriak barruan sartutako karpeta bat*)

LEIKOETXE: Goazen ba... An adieraziko dizkizuet adierazi ezin ditezkenak...

(Despatxuetarako ate aurrean) Aurrera, aurrera!... (Kontsejeruak lenen, gero Leikoetxe eta ondoren Direktorea, barrura joaten dira)

Argiak itzalduez
OIALA